

Commissie Deetman
Postbus 556
2501 CN Den Haag

's-Hertogenbosch / Utrecht, 23 juni 2011

Zeer geachte voorzitter,
Zeer geachte leden van de Commissie,

In het rapport *Naar hulp, genoegdoening, openbaarheid en transparantie*, door uw Commissie op 9 december 2010 gepresenteerd, doet u een reeks aanbevelingen voor de verbetering van het functioneren van de instelling Hulp & Recht.

Tevens verzocht u Bisschoppenconferentie en Konferentie Nederlandse Religieuzen om vóór 1 juli 2011 rapport uit te brengen over de voortgang van de implementatie van die aanbevelingen.

Conform uw aanbevelingen stelden bisschoppen en bestuursleden van de KNR een coördinator aan in de persoon van de heer R.J.G. Bandell. Op 20 en 21 juni jl. informeerde de heer Bandell de Bisschoppenconferentie en de KNR over de stand van zaken door middel van het rapport *Wielen verwisselen onder een rijdende trein*.

Bisschoppenconferentie en bestuur van de KNR hebben uitvoerig kennis genomen van deze rapportage. Zij ondersteunen de voorgestelde maatregelen ten volle en gaan akkoord met de fundamentele structuurwijziging. Zij hopen dat de nieuwe organisatie accuraat zal kunnen handelen zowel ten aanzien van hulpverlening als ten aanzien van de klachtenafhandeling.

Naast de nieuwe structuur heeft de heer Bandell deskundigheid weten aan te trekken die ons inziens garant staat voor een kwalitatief hoogstaande organisatie. Zo zal mr G.A.M. Stevens, oud-president van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, aan de nieuwe Klachtencommissie als voorzitter leiding geven. Prof. dr. W.H.G. Wolters zal verantwoordelijk zijn voor het Platform Hulpverlening.

Graag bieden wij u de rapportage van de heer Bandell aan en hopen daarmee de Commissie voldoende zicht te geven op de wijze waarop aan uw aanbevelingen van 9 december gehoor is gegeven.

Met hoogachting,

Mgr. dr. G.J.N. de Korte
Bisschop-referent

Br. drs. C.J.H.M. van Dam csa
voorzitter bestuur KNR

Wielen verwisselen onder een rijdende trein

Rapportage aan de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen over de stand van zaken betreffende de implementatie van het rapport *Naar hulp, genoegdoening, openbaarheid en transparantie* van de Commissie van onderzoek seksueel misbruik in de Rooms-katholieke Kerk, onder voorzitterschap van drs. W.J. Deetman (Commissie Deetman) d.d. 9 december 2010.

Door R.J.G. Bandell
Voorzitter Coördinatiecommissie
23 Juni 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. De nieuwe organisatie
3. Platform Hulpverlening
4. Klachtencommissie
5. Meldpunt
6. Stichting Beheer
7. Genoegdoening
8. Afsluitende opmerkingen

Bijlagen:

- Overzicht van gevoerde gesprekken;
- Conclusies en aanbevelingen Commissie Deetman;

1. Inleiding

Op 9 december 2010 presenteerde de Commissie van onderzoek seksueel misbruik in de Rooms-katholieke Kerk, onder leiding van drs. W.J. Deetman (Commissie Deetman) het rapport *Naar hulp, genoegdoening, openbaarheid en transparantie*. Dit rapport onderzoekt het functioneren van de instelling Hulp & Recht en deed aanbevelingen ter verbetering van dat functioneren.

Een van de aanbevelingen van de Commissie Deetman aan de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen betrof het aanstellen van een coördinator die belast is met het implementeren van de aanbevelingen.

In januari 2011 werd ik voor de eerste maal formeel benaderd om deze functie op mij te nemen. Ik was mij er zeer van bewust dat het geen eenvoudige taak betrof. Want naast de toch al niet eenvoudige reorganisatie van Hulp & Recht moest diezelfde instelling doorgaan met de registratie van meldingen en de behandeling van klachten. Mij werd dus eigenlijk gevraagd om de wielen onder een rijdende trein te verwisselen. Een trein die, zo bleek al spoedig, ook veel harder moest gaan rijden. Met name de klachtenafhandeling moest versneld worden (met behoud van zorgvuldigheid) en de hulpverlening specifiek georganiseerd.

Deze taak heb ik op mij genomen onder een aantal voorwaarden. In het proces van de implementatie zag ik mijzelf vooral als aanjager en oliemannetje. Allereerst moest verduidelijkt worden wat er op grond van de aanbevelingen moest gebeuren. Vervolgens moest het hoe en door wie ingevuld worden.

In het proces van de implementatie zag ik allereerst een rol voor de opdrachtgevers: Konferentie Nederlandse Religieuzen en Bisschoppenconferentie. Zij schiepen de bestuurlijke kaders voor Hulp & Recht en zouden dat ook moeten doen voor de nieuwe organisatie. Om bestuurlijk slagvaardig te kunnen handelen en draagvlak te creëren voor de op handen zijnde ontwikkelingen heb ik gevraagd om twee gedelegeerden uit zowel de Nederlandse Bisschoppenconferentie als de Konferentie Nederlandse Religieuzen.

Vanuit de Nederlandse Bisschoppenconferentie werden mij toegewezen:
-mgr. mr drs. T.C. M. Hoogenboom, hulpbisschop van Utrecht en
-mr J.C.G.M. Bakker, voorzitter van het economencollege.

Vanuit de Konferentie Nederlandse Religieuzen:
-dr. J.G.J. van den Eijnden ofm, provinciaal van de minderbroeders franciscanen en
-dr. A.C.N.P. Leys, stafmedewerker van de Konferentie Nederlandse Religieuzen.

Daarnaast mocht ik beschikken over de diensten van een secretaris, drs. P.M.J.J. Kohnen, beleidsmedewerker van het Secretariaat van het Rooms-katholiek Kerkgenootschap te Utrecht.

Vanaf januari heb ik vervolgens een lange reeks gesprekken gevoerd (zie bijlage 1). Doel van die gesprekken was enerzijds zicht te krijgen op de mogelijkheden en beperkingen van de door te voeren reorganisatie, anderzijds het verzamelen van experts om die nieuwe organisatie ook te kunnen leiden.

Er waren tegenvallers. Allereerst het onverwachte vertrek van de voorzitter van de Beoordelings- en Adviescommissie mevrouw mr. M.A.F. Tan – De Sonnaville. Door de toegenomen werkdruk en de onmogelijkheid om per direct in omvang en kwaliteit voldoende secretariële ondersteuning te realiseren, besloot zij op 4 maart 2011 met onmiddellijke

ingang haar functie neer te leggen. Er moest daardoor met hoogste urgentie een nieuwe voorzitter gevonden worden. In de eerste week van mei trad mr. G.A.M. Stevens (voormalig president van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch) aan als nieuwe voorzitter.

Een tweede tegenslag betrof de reorganisatie van de hulpverlening aan slachtoffers. Het bleek niet mogelijk om in een gesprek met de Commissie Deetman opheldering te krijgen over de intenties van de aanbevelingen van deze commissie in zake de hulpverlening. Dat besluit, ingegeven door de wens van de Commissie om mogelijke discussie over de onafhankelijkheid te vermijden, moest uiteraard gerespecteerd worden maar betekende een forse vertraging van het proces. Zeer positief is dat prof. dr. W.H.G. Wolters bereid werd gevonden zijn kennis en kunde in te zetten voor de opzet van het nieuwe Platform Hulpverlening.

Er moest ook een inhaalslag worden gemaakt. Bij mijn aantreden lagen bij Hulp & Recht 880 meldingen (ingediend in 2010) waarvan niet duidelijk was of de melders een klacht wensten in te dienen of anderszins iets van Hulp & Recht verwachtten. In maart 2011 hebben al deze melders een brief of mail ontvangen. Exact de helft (440) heeft hierop gereageerd. Daarvan geven 109 aan geen vraag te hebben en verder geen contact te wensen. De overigen worden verder geholpen, of met hulpverlening of met het alsnog indienen van een klacht. Eind mei hebben al deze mensen minstens één gesprek gehad met een vertrouwenspersoon en eind juni zullen allen die dat willen een juridisch adviseur toegewezen hebben gekregen.

Pas tamelijk laat in het proces ben ik in gesprek gegaan met slachtoffergroepen. Op 20 april en 10 juni vonden ontmoetingen plaats met afgevaardigden van verschillende groepen. Op 24 mei was er een gesprek over de aanpak zoals die door de Jongens van Don Rua en de Salesianen van Don Bosco ontwikkeld werd. Terugkijkend had het overleg met de slachtoffergroepen eerder en intenser gevoerd moeten worden. Het bleef te lang buiten mijn blikveld omdat de focus lag op het implementeren van de aanbevelingen. Die omissie heb ik ook tegenover de slachtoffergroepen uitgesproken.

Aan allen die op een of andere wijze hebben bijgedragen spreek ik een oprecht woord van dank. Met name de medewerkers van het bureau van Hulp & Recht hebben de afgelopen maanden onder moeilijke omstandigheden een topprestatie geleverd. Hun werk speelt zich grotendeels af in het verborgene. Daarom is het goed er hier nu passende woorden van dank over uit te spreken. Die dank past evenzeer het bestuur van Hulp & Recht. De reorganisatie is nog niet volledig afgerond, maar de meest essentiële stappen om tot een nieuwe en meer accurate organisatie te komen zijn gezet.

Rotterdam, 23 juni 2011

R.J.G. Bandell

2. De nieuwe organisatie

Voor de accurate behandeling van klachten betreffende seksueel misbruik in de Rooms-katholieke Kerk zijn 3 elementen van belang:

- hulpverlening
- klachtenbehandeling.
- meldpunt

In de plaats van de Instelling Hulp & Recht komt een nieuwe structuur bestaande uit twee onafhankelijke instanties en een faciliterend bureau.

De hulpverlening wordt gereorganiseerd in het Platform Hulpverlening na seksueel misbruik in de RK Kerk (hoofdstuk 3).

De voormalige Beoordelings- en AdviesCommissie (BAC), verantwoordelijk voor de behandeling van klachten over seksueel misbruik, wordt omgevormd in de zelfstandige en onafhankelijke Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de RK Kerk (hoofdstuk 4).

Daarnaast wordt ingericht het Meldpunt voor seksueel misbruik in de RK Kerk (hoofdstuk 5). Het meldpunt functioneert tevens als faciliterend bureau in administratieve zin voor beide hierboven genoemde organisaties. Dit Meldpunt vervangt het huidige bureau van Hulp & Recht.

Voor het toezicht op en de financiering van Platform Hulpverlening, de Klachtencommissie en het Meldpunt wordt een Stichting Beheer verantwoordelijk (hoofdstuk 6). Deze stichting naar burgerlijk recht vervult tevens de formele rol van werkgever voor mensen in dienst van het bureau en treedt in die zin op als rechtsopvolger van het bestuur van Hulp & Recht.

In onderstaande wordt de structuur en werkwijze van de afzonderlijke onderdelen en hun samenhang nader uitgewerkt.

3. Platform Hulpverlening na seksueel misbruik in de RK Kerk

In overeenstemming met het rapport van de Commissie Deetman wordt een kwaliteitscentrum ingericht voor de hulpverlening aan slachtoffers van seksueel misbruik. Dit centrum zal bekend staan onder de naam *Platform Hulpverlening na seksueel misbruik in de RK Kerk*.

Kern van de werkzaamheden van het Platform Hulpverlening is een passende professionele doorverwijzing van slachtoffers naar hulpverlening op maat.

Aan het Platform Hulpverlening zal leiding gegeven worden door een onafhankelijk voorzitter. Prof. dr. W.H.G. Wolters heeft zich hiertoe bereid verklaard. Op voordracht van de voorzitter van de CoördinatieCommissie werd hij recent benoemd door de Konferentie Nederlandse Religieuzen en de Bisschoppenconferentie. Prof. Wolters zal bijgestaan worden door twee leden die als specialisten bekend zijn in en met de wereld van de geestelijke gezondheidszorg en de hulpverlening na seksueel misbruik.

Ook in de toekomst wordt de voorzitter van het Platform Hulpverlening benoemd door de Konferentie Nederlandse Religieuzen en de Nederlandse Bisschoppenconferentie, zij het dan op voordracht van het bestuur van de Stichting Beheer. De leden worden benoemd door het bestuur van de Stichting Beheer zelf. Daarbij is kerkelijke betrokkenheid geen doorslaggevend criterium: kwaliteit gaat in alle gevallen voor katholiciteit.

Het Platform Hulpverlening beschikt over een beleidsmedewerker die wordt aangestuurd door de voorzitter. Per 1 juni is de nieuwe medewerker in dienst getreden.

In het Platform Hulpverlening worden allereerst de vertrouwenspersonen ondergebracht. Dat de Commissie Deetman zich in het rapport van december 2010 positief uitlaat over het toegewijd en integer functioneren van de vertrouwenspersonen, rechtvaardigt dat.

De vertrouwenspersonen worden benoemd door de voorzitter van het Platform Hulpverlening, gehoord de twee leden.

Alle vertrouwenspersonen zijn inmiddels gescreend door prof. Wolters. Hij was aangenaam verrast door de hoge kwaliteit van de vertrouwenspersonen en heeft er vertrouwen in dat zij hun werk op het gewenste niveau uitvoeren. Het functioneren van de vertrouwenspersonen zal voortaan periodiek geëvalueerd worden.

Blijvende hoge kwaliteit van de vertrouwenspersonen is van belang omdat doorverwijzing van slachtoffers naar gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg vraagt om een zekere mate van diagnostiek. De vertrouwenspersoon verzamelt daartoe de benodigde informatie in de gesprekken met het slachtoffer. Vervolgens vindt een terugkoppeling plaats tussen de vertrouwenspersoon en de voorzitter of een van de leden. Die terugkoppeling resulteert, indien daaraan behoefte blijkt te bestaan, in een doorverwijzing, op maat gesneden voor specifieke slachtoffers.

Het Platform Hulpverlening zal contact onderhouden met andere hulpverlenende instanties. Deze contacten beogen naast wederzijdse uitwisseling en vergroting van expertise vooral het toegankelijk maken en houden van hulptrajecten voor slachtoffers die niet door een vertrouwenspersoon van het Platform Hulpverlening geholpen willen worden. Met Slachtofferhulp Nederland is hierover reeds overleg gaande en een expertmeeting is in voorbereiding.

Als overige taken heeft het Platform Hulpverlening:

- crisisinterventie;
- training en intervisie van de vertrouwenspersonen;
- aanbieden van passende mogelijkheden voor pastorale hulp;
- aandacht voor hulpvragen bij partners en familieleden van slachtoffers.

Ten aanzien van de crisisinterventie is voorzien dat twee vertrouwenspersonen van het Platform Hulpverlening en twee gedelegeerden van Slachtofferhulp Nederland samen het crisisinterventieteam vormen. Bestuurlijk overleg dienaangaande is positief afgerond, passende bemensing wordt momenteel verzorgd.

Een afzonderlijk aandachtsveld vormen de slachtoffergroepen. Georganiseerde groepen van slachtoffers van seksueel misbruik binnen de RK Kerk zijn een relatief nieuw fenomeen. De meeste zijn in de loop van 2010 en 2011 opgericht. De verschillende groepen kennen een verschillende organisatiegraad en ambitieniveau. Recent werd een landelijke koepel voor lotgenotengroepen opgericht (KLOKK), maar niet alle groepen zijn daarbij aangesloten. Verder ontstaan er nog steeds nieuwe groepen.

Het rapport van de Commissie Deetman beveelt aan dat het Platform Hulpverlening de slachtoffergroepen faciliteert en groepsgesprekken voor lotgenoten mogelijk maakt. Het is duidelijk dat die behoefte bestaat, maar de doelstelling, de vorm van het traject en de duur moeten in overleg met de slachtoffergroepen verder uitgewerkt worden. Aan de slachtoffergroepen verenigd in KLOKK is tweemaal een overgangsregeling aangeboden voor de betaling van de meest noodzakelijke kosten zoals zaalhuur, reiskosten, etc. De slachtoffergroepen beraden zich nog of zij van dat aanbod gebruik zullen maken.

Duidelijk is dat voor specifieke groepen een bijzondere verantwoordelijkheid berust bij ordes en congregaties en in een enkel geval bij een bisdom. De eerste inzet moet erop gericht zijn te onderzoeken hoe een relatie tot stand gebracht kan worden tussen de slachtoffergroep en de orde of congregatie. Professionele begeleiding is een absolute voorwaarde om tot een succesvol traject te komen. Dat kan gebeuren door het Platform Hulpverlening of door een vergelijkbare instantie.

Op het gebied van preventie zijn de voorbije jaren al wezenlijke stappen gezet. De 'selectie aan de poort' van de ambtsopleidingen wordt ondersteund door psychologisch onderzoek van de kandidaten. Gedragscodes zijn van kracht bij nagenoeg alle kerkelijke instellingen en van toepassing op priesters, diakens, pastoraal werkers, religieuzen maar ook op vrijwilligers. Toch verdient preventiebeleid blijvende aandacht en zullen verdere stappen gezet moeten worden. Op dit moment is nog niet duidelijk of de expertise van het Platform Hulpverlening daarbij een rol kan en moet spelen.

4. Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de RK Kerk.

Met betrekking tot de voormalige Beoordelings- en AdviesCommissie (BAC), verantwoordelijk voor de behandeling van klachten over seksueel misbruik, vindt een transitie plaats naar een nieuwe, zelfstandige en onafhankelijke klachtencommissie onder de naam *Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de RK Kerk*.

De Klachtencommissie zorgt voor een accurate behandeling van klachten aangaande seksueel misbruik in de Rooms-katholieke Kerk.

Mocht op enig moment voorafgaand aan of tijdens de procedure het vermoeden ontstaan dat sprake is van een niet-verjaard strafbaar feit, wordt onverwijld contact opgenomen met het Openbaar Ministerie en zo mogelijk aangifte gedaan. De voorbereiding of de behandeling van de klacht wordt op dat moment bevroren om de gerechtelijke weg voorrang te geven.

De Klachtencommissie staat onder leiding van een voorzitter, bijgestaan door minstens 2 vicevoorzitters (momenteel 5). Voorzitter en vicevoorzitters zijn of waren werkzaam als rechter. Daarbij is kerkelijke betrokkenheid geen doorslaggevend criterium: kwaliteit gaat ook hier voor katholiciteit.

Mr. G.A.M. Stevens (voormalig president van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch) is recent benoemd tot voorzitter van de nieuwe Klachtencommissie. Vanwege de gewenste verhoging van het aantal zittingen werden nieuwe vicevoorzitters aangetrokken. Het betreft mr. H. Schepen (voormalig rechter aan de Rechtbank te Utrecht), mevr. mr. B.F. de Poorter (vicepresident van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, tot voor kort eveneens sectorvoorzitter strafsector Gerechtshof Amsterdam) en mr. P.A.M. Hendriks (voormalig vicepresident van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch).

De voorzitter van de Klachtencommissie wordt op voordracht van het bestuur van de Stichting Beheer benoemd door de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de Conferentie Nederlandse Religieuzen. De vicevoorzitters worden op voordracht van de voorzitter van de Klachtencommissie benoemd door het bestuur van de Stichting Beheer. Bij al deze benoemingen is kerkelijke betrokkenheid geen doorslaggevend criterium: kwaliteit gaat in alle gevallen voor katholiciteit.

Naast voorzitter en vicevoorzitters kent de Klachtencommissie leden die expertise inbrengen op het vlak van psychologie, geestelijke gezondheidszorg, mediation en andere relevante gebieden. Zij worden eveneens op voordracht van de voorzitter van de Klachtencommissie benoemd door het bestuur van de Stichting Beheer.

Zittingen worden altijd geleid door de voorzitter of een van de vicevoorzitters. Samen met twee van de overige leden van de Klachtencommissie vormt voorzitter of vicevoorzitter een zogenaamde kamer.

De Klachtencommissie beschikt over een beleidsmedewerker die wordt aangestuurd door de voorzitter. Deze nieuwe medewerker is sinds kort in dienst.

De Klachtencommissie heeft een aantal doelen die in de nabije toekomst gerealiseerd moeten worden:

- verhoging aantal zittingen
- looptijd procedures waar mogelijk verkorten

Deze doelen kunnen slechts met inachtneming van grote zorgvuldigheid gerealiseerd worden. Verhoging van het aantal zittingen mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de

afzonderlijke zittingen, zoals ook het geval is bij versnelling van de procedures. Wijziging van de procedures kan slechts in die mate gebeuren dat het geen gevolgen heeft voor de rechtsgelijkheid.

Behalve de aanbevelingen van de Commissie Deetman vormen ook de praktijkervaringen met de concrete behandeling van zaken aanleiding om de procedure op enkele punten aan te passen, wederom met behoud van zorgvuldigheid en rechtsgelijkheid. Hiertoe is een kleine commissie in oprichting met daarin vertegenwoordigd expertise op het vlak van klachtrecht, civiel recht en canoniek recht.

Een uitspraak van de Klachtencommissie (of van de hierna genoemde Commissie van Bezwaar) heeft het karakter van een advies aan de betreffende hogere overste of bisschop.

Deze uitspraak dient 3 doelen:

1. uitspraak over een klacht met daaruit voortvloeiende consequenties voor klager en aangeklaagde;
2. uitspraak vormt de basis voor vaststelling van de hoogte van een schadeloosstelling;
3. uitspraak vormt de basis voor mogelijke disciplinaire en / of therapeutische maatregelen ten aanzien van de aangeklaagde in de vorm van een advies aan de overste of bisschop.

De uitspraken van de Klachtencommissie zullen conform de aanbeveling van de Commissie Deetman anoniem gepubliceerd worden op de website van de Klachtencommissie / van het Meldpunt. Eveneens zal worden aangegeven hoe de hogere overste of de bisschop opvolging gegeven heeft aan de uitspraak van de Klachtencommissie. Het bestuur van de Stichting Beheer zal hierop toezien.

In de huidige situatie kan een klager of aangeklaagde conform de canones 1733-1739 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983 bezwaar en vervolgens beroep aantekenen tegen het besluit dat de hogere overste of bisschop heeft genomen naar aanleiding van een advies van de Beoordelings- en AdviesCommissie (BAC). Dat wordt als onvoldoende onafhankelijk beschouwd, zeker in zaken waar de aangeklaagde reeds overleden is en de overste of bisschop in diens plaats het verweerschrift heeft gemaakt.

In de nieuwe procedure heeft de klager of aangeklaagde de mogelijkheid om binnen een bepaalde termijn tegen de uitspraak van de Klachtencommissie bezwaar aan te tekenen bij een Commissie van Bezwaar, waarin drie vicevoorzitters zitting hebben. De Commissie van Bezwaar beslist in haar uitspraak over het door de klager of aangeklaagde ingediende bezwaar.

De hogere overste of de bisschop committeert zich in beginsel aan de uitspraak van de Klachtencommissie of (in geval van bezwaar) aan de uitspraak van de Commissie van Bezwaar. Echter: indien de overste of bisschop voornemens is af te wijken van de uitspraak, zal hij, alvorens te beslissen, overleg voeren met de voorzitter van de Klachtencommissie. De bisschop of hogere overste beslist vervolgens of hij de uitspraak van de Klachtencommissie / Commissie van Bezwaar wel of niet overneemt. De argumentatie op grond waarvan van de uitspraak van de Klachtencommissie / Commissie van Bezwaar wordt afgeweken, zal gepubliceerd worden op de website.

Vervolgens kan de klager of de aangeklaagde conform het canonieke recht bezwaar en vervolgens beroep aantekenen tegen de beslissing die de hogere overste of bisschop heeft genomen.

Of mediation in deze dossiers een bruikbaar instrument is, moet zeker worden onderzocht. De eerste bevindingen van mediation, zoals met name toegepast door de slachtoffergroep Jongens van Don Rua en de congregatie van de salesianen van Don Bosco zijn leerzaam.

Ten dienste van de Klachtencommissie en de Commissie van Bezwaar is een Griffie ingericht. De medewerkers van de griffie zorgen voor een correcte afhandeling van de afzonderlijke dossiers, met in acht name van de vastgestelde termijnen. De griffie is verantwoordelijk voor de planning van de zittingen (in overleg met de voorzitter en de vicevoorzitters).

De medewerkers van de griffie zijn in dienst van de Stichting Beheer en werken voor secretariële ondersteuning nauw samen met de medewerkers van het meldpunt. De bestaande griffiers hebben per 1 juni aanvulling gekregen van een full time collega.

Nadrukkelijk moet opgemerkt worden dat klachten tegen nog levende aangeklaagden met voorrang behandeld worden. Klachtenbehandeling tegen overledenen blijft, los van de juridische complicaties, ingewikkeld ten aanzien van bewijsvoering en verdediging. Voor klagers, nog levende aangeklaagden en niet in de laatste plaats voor de procedure zelf, is het beter dat deze categorie zaken prioriteit geniet.

Afsluitend zij opgemerkt dat de klachtenprocedure een aantal unieke kenmerken heeft. In afwijking van vele andere klachtenprocedures, wordt verjaring niet gehanteerd bij het al dan niet ontvankelijk verklaren van de klacht. Ook is het mogelijk een klacht in te dienen tegen een reeds overleden persoon.

5. Meldpunt voor seksueel misbruik in de RK Kerk

In de nieuwe organisatie vormt het Meldpunt de front desk. Hier kunnen de slachtoffers van misbruik zich melden. Het Meldpunt staat onder leiding van een hoofd, benoemd door de Stichting Beheer. Ook bij deze benoeming is kerkelijke betrokkenheid geen doorslaggevend criterium. Zeer recent, 16 juni, is drs. J. Brenninkmeijer aangetrokken als tijdelijk hoofd van het Meldpunt. Als opvolger van mevr. mr. P. Stassen, die per 15 juni haar werkzaamheden afrondde, zal hij de komende maanden de verdere professionalisering begeleiden.

Het Meldpunt is verantwoordelijk voor de registratie van de meldingen. Volgens het protocol daartoe opgezet wijst het Meldpunt vervolgens een vertrouwenspersoon toe aan de melder.

In geval van een hulpvraag rapporteert de vertrouwenspersoon aan de voorzitter van het Platform Hulpverlening. In overleg wordt een doorverwijzing op maat opgesteld. Omwille van de centrale registratie wordt een kort, zakelijk verslag uitgebracht aan het Meldpunt.

In geval van de wens om van de melding een klacht te maken, rapporteert de vertrouwenspersoon aan het Meldpunt. Volgens het protocol daartoe opgezet wijst het Meldpunt vervolgens een juridisch adviseur toe aan de melder.

Samen met de melder stelt de juridisch adviseur een klaagschrift op. Het klaagschrift wordt vervolgens verzonden naar de Griffie van de Klachtencommissie, die het klaagschrift als formele klacht registreert. Pas dan is er sprake van een klacht en wordt de aangeklaagde van het klaagschrift in kennis gesteld.

Met de voor het Meldpunt werkzame juridisch adviseurs zijn afspraken gemaakt over de vergoeding van de begeleiding bij het opstellen van het klaagschrift. In de praktijk blijkt soms behoefte te bestaan dat melders zelf een juridisch adviseur aantrekken. Dit wordt in de nieuwe organisatie mogelijk gemaakt, zij het tegen dezelfde financiële vergoeding die maximaal wordt toegekend aan de eigen juridisch adviseurs van het Meldpunt. De eventuele meerkosten zijn in dat geval voor rekening van klager. Alle juridisch adviseurs dienen verbonden te zijn of te zijn geweest aan de Orde van Advocaten en zijn voor hun werkzaamheden gehouden aan de richtlijnen van de Orde.

6. Stichting Beheer

Alhoewel het rapport van de Commissie Deetman geen uitsluitel geeft over de te prefereren bestuursvorm van de nieuwe organisatie, zijn er voldoende argumenten om de nieuwe organisatie geen kerkelijke instelling maar een stichting naar burgerlijk recht te laten zijn. Signalen uit de samenleving, niet in de laatste plaats uit slachtoffergroepen en uit het parlement, geven aan dat juridische binding met het kerkgenootschap de onafhankelijkheid ter discussie stelt en wantrouwen oproept. Dit maatschappelijk gegeven kan niet worden genegeerd.

Daarnaast is in de nieuwe organisatiestructuur voorzien dat een bestuur zich niet inhoudelijk beleidsmatig over de werkzaamheden uitspreekt. Beleid wordt gemaakt door de voorzitters en vicevoorzitters van respectievelijk de Klachtencommissie en het Platform Hulpverlening. Het bestuur van de Stichting Beheer staat enkel en alleen garant voor de beheersmatige aangelegenheden en de toezichthoudende taken.

De belangrijkste taken van de Stichting Beheer zijn:

- Het scheppen van het financiële kader waarbinnen de drie onderdelen hun werkzaamheden kunnen verrichten. Hiertoe wordt jaarlijks een begroting opgesteld die wordt ingediend bij de Konferentie Nederlandse Religieuzen en de Bisschoppenconferentie;
- De Stichting Beheer volgt de begroting. Eveneens legt de Stichting verantwoording af middels jaarrekeningen en jaarverslagen die worden ingediend bij de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen. Begrotingen en jaarrekeningen worden gepubliceerd op de website;
- De Stichting Beheer vervult de rol van werkgever voor allen die in dienst zijn van het Platform Hulpverlening, de Klachtencommissie of het Meldpunt;
- De Stichting Beheer ziet toe op de samenstelling en publicatie van de jaarlijkse rapportages van de drie onderdelen;
- De Stichting Beheer is verantwoordelijk voor het doelmatig beheer van de archieven, in overeenstemming met de wettelijke bepalingen omtrent privacybescherming.

De eerste voorzitter van de Stichting Beheer wordt op voordracht van de voorzitter van de CoördinatieCommissie benoemd door de Konferentie Nederlandse Religieuzen en de Nederlandse Bisschoppenconferentie. Volgende voorzitters worden benoemd op voordracht van het bestuur van de Stichting Beheer. De voorzitter opereert onafhankelijk en zelfstandig, zonder last of ruggespraak.

De voorzitter van de Klachtencommissie en de voorzitter van het Platform Hulpverlening hebben als toehoorder met spreekrecht toegang tot de vergaderingen van het bestuur van de Stichting Beheer. Vanwege de toezichthoudende taak van de Stichting Beheer hebben zij geen zitting in het bestuur.

De Stichting Beheer kent verder een penningmeester en een secretaris, op voordracht benoemd door de Konferentie Nederlandse Religieuzen en de Nederlandse Bisschoppenconferentie.

Het hoofd van het Meldpunt is ambtelijk secretaris van de Stichting Beheer.

Voorzien is dat per 1 september de statuten van de Stichting Beheer en de daaronder resorterende onderdelen gereed zijn en de nieuwe organisatie volledig eigenstandig functioneert.

7. Genoegdoening

De Nederlandse Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen hebben gezamenlijk besloten om zich te laten adviseren over de juridische positie van bisdommen, ordes en congregaties in verband met vragen rondom genoegdoening vanwege seksueel misbruik, gepleegd door mensen die werkzaam zijn of waren in de Rooms-katholieke Kerk. In verband hiermee is een commissie samengesteld, bestaande uit de heer prof. mr. S.D. Lindenbergh (voorzitter), mevrouw mr. J. Meyst-Michels en de heer mr. J. Wildeboer.

Aan de commissie is verzocht om bij de advisering alle civielrechtelijke aspecten inzake verjaring, aansprakelijkheid en genoegdoening te betrekken, alsmede relevante onderdelen van kerkelijk recht. De commissie heeft op 20 juni 2011 een advies uitgebracht.

In afwachting van bespreking in en besluitvorming door Bisschoppenconferentie en Konferentie Nederlandse Religieuzen, kan de CoördinatieCommissie nog niet inhoudelijk reageren op het advies van de Commissie Lindenbergh.

8. Afsluitende opmerkingen

Een van de aanbevelingen van de Commissie Deetman betreft de spoedige afhandeling van reeds ingediende klachten. In 2010 werden totaal 241 klachten ingediend. De Commissie Deetman verwoordde de ambitie dat deze klachten eind 2011 / begin 2012 afgehandeld zouden moeten zijn. Dit is de in de inleiding genoemde versnelling van de rijdende trein. Met de in gang gezette personele uitbreiding van de Klachtencommissie en de verhoging van het aantal zittingdagen, is dit naar redelijke verwachting haalbaar.

Inmiddels zijn er in 2011 vooralsnog 191 klachten ingediend cq. in voorbereiding. De klachten die in dit kalenderjaar ingediend worden, zullen uiterlijk eind 2012 afgehandeld moeten zijn. Ook dat is, naar redelijke verwachting, haalbaar.

Naar verwachting kan vanaf 2013 de nieuwe organisatie stapsgewijs worden teruggebracht naar een omvang die het 'gewone' aantal meldingen zal afhandelen. Rekening houdend met een vanaf 2013 krimpende organisatie, zijn met de nieuwe werknemers alleen tijdelijke arbeidscontracten afgesloten. Ook de nieuwe huisvesting is berekend op krimp.

Bij de bovengenoemde krimpscenario's moet wel bedacht worden dat het Platform Hulpverlening ook bij een aanzienlijk lager aantal meldingen en klachten geëquipeerd moet blijven om optimale zorgverlening en doorverwijzing te leveren.

Het blijft een ingewikkelde vraag hoe het beschadigde vertrouwen weer te herstellen is. Het overwinnen van wantrouwen zal slechts in beperkte mate bewerkt worden door de kwaliteit van de klachtenbehandeling, de afwikkeling van schadeclaims en de wijze waarop hulpverlening in de praktijk gestalte krijgt. Het zijn de noodzakelijke voorwaarden op basis waarvan aan mogelijk herstel van vertrouwen gewerkt kan worden.

Niet minder ingewikkeld is het formuleren van een beleid voor psychische en geestelijke hulpverlening aan aangeklaagden en bewezen daders.

Het verdient aanbeveling zowel het Platform Hulpverlening als de Klachtencommissie te voorzien van een klankbordgroep. Daarin zouden zowel slachtoffers, vertegenwoordigers van slachtoffergroepen als inhoudelijk deskundigen elkaar kunnen ontmoeten. Klachtencommissie en Platform Hulpverlening kunnen op die wijze voeling houden met wat aan de basis leeft, wat de wensen en noden van slachtoffers zijn en hoe de klachtenprocedure optimaal kan functioneren.

Tenslotte: nog niet alle wielen zijn verwisseld, maar de trein maakt vaart. De statuten voor de Stichting Beheer moeten geformuleerd en vastgelegd. De aanpassing van de procedure van de Klachtencommissie vraagt zorgvuldigheid en dus tijd. De bestaande begroting dient opgesplitst te worden zodat de drie nieuwe onderdelen in staat worden gesteld zelfstandig beleid te ontwikkelen en onafhankelijk te functioneren. Over deze en andere relevante ontwikkelingen zult u tijdig geïnformeerd worden.

Bijlage 1

OVERZICHT GEVOERDE GESPREKKEN

1. Overleg met mgr. drs. A.H. van Luyn, voorzitter Nederlandse Bisschoppenconferentie en mr. J.C.G.M. Bakker, voorzitter economencollege op 14 januari 2011
2. Overleg met mevr. Mr. P.M.M. Stassen, interim-hoofd bureau Hulp & Recht op 27 januari 2011, 16 februari 2011, 14 april, 26 mei 2011.
3. Kennismaking met drs. P.M.J.J.Kohnen, medewerker Secretariaat Nederlandse Kerkprovincie, secretaris van de CoördinatieCommissie op 31 januari 2011.
4. Eerste vergadering CoördinatieCommissie op 2 februari 2011.
5. Gesprek met prof. mr. S.D. Lindenberg, hoogleraar privaatrecht Erasmusuniversiteit op 7 februari 2011.
6. Gesprekken met Prof. Dr. W.H.G. Wolters op 8 februari 2011 en 26 april 2011.
7. Gesprek met mevr. drs. M.H.A. ter Steeg-van Wayenburg, secretaris bestuur Hulp & Recht op 10 februari 2011.
8. Gesprek met mgr. dr. G.J.N. de Korte, binnen de Nederlandse Bisschoppenconferentie referent seksueel misbruik op 10 februari 2011.
9. Gesprek met Broeder drs. C.J.H.M. van Dam en prof. mr. dr. P.J.E. Chatelion Counet, resp. voorzitter en secretaris van de Konferentie Nederlandse Religieuzen op 10 februari 2011.
10. Gesprek met mgr. dr. W.J. Eijk en mgr. mr. drs. Th. C.M. Hoogenboom, resp. aartsbisschop van Utrecht, tevens lid van de Permanente Raad van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, en hulpbisschop van Utrecht, tevens lid van de CoördinatieCommissie op 14 februari 2011.
11. Gesprek met drs. J.B. Waaijer, voorzitter Hulp & Recht op 16 februari 2011.
12. Gesprek met Mgr. F.J.M.Wiertz, bisschop van Roermond, lid van de Permanente Raad van de Nederlandse Bisschoppenconferentie op 17 februari 2011.
13. Gesprek met mevr. Mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville, voorzitter van de Beoordelings- en Adviescommissie (BAC) van Hulp & Recht, met een tweetal leden van dezelfde commissie op 18 februari 2011.
14. Gesprek met de heer drs. W.J. Deetman, mevr. dr. P.J. Draijer, mr. P. Kalbfleisch, dr. H.P.M. Kreemers, resp. voorzitter, leden en secretaris van de Commissie onderzoek naar seksueel misbruik in de Rooms-katholieke Kerk op 18 februari 2011.
15. Gesprek met drs. W.J. Deetman op 23 februari 2011.
16. Gesprek met mevr. Mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville op 23 februari 2011.
17. Tweede vergadering CoördinatieCommissie op 24 februari 2011.
18. Vergadering met bestuur Hulp & Recht op 24 februari 2011 en 26 mei 2011.

19. Overleg met de heer mr. J.C.G.M. Bakker op 28 februari 2011 en 12 april 2011.
20. Hoorzitting Vaste Kamercommissie Veiligheid en Justitie op 3 maart 2011(toehoorder) en 25 mei 2011 (gast)
21. Overleg met de heren drs. W.J. Deetman en dr. H.P.M. Kreemers van de Onderzoekscommissie, prof. mr. D.S. Lindenbergh, mr. J.C.G.M. Bakker op 4 maart 2011.
22. Overleg met mr. H. Schepen, voormalig vicepresident van de Rechtbank te Utrecht over mogelijke toetreding tot de Beoordelings- en Adviescommissie (BAC) op 9 maart 2011.
23. Derde vergadering van de CoördinatieCommissie op 14 april 2011.
24. Ontmoeting met vertegenwoordigers slachtoffergroepen op 20 april 2011.
25. Overleg met kandidaat-voorzitter Beoordelings- en Adviescommissie mr. G.A.M. Stevens en de voorzitter van Hulp & Recht drs. J.B. Waaijer op 22 april 2011, met de heer Stevens ook op 29 april 2011.
26. Overleg mgr. dr. G.J.N. de Korte, drs. P.Kohnen, drs. B.J.J. Elbertse en prof. W.H.G. Wolters met vertegenwoordigers Slachtofferhulp Nederland op 10 mei 2011.
27. Vierde vergadering CoördinatieCommissie op 11 mei 2011.
28. Vergadering met de leden van de Beoordelings- en Adviescommissie (BAC) op 16 mei 2011.
29. Gesprek met vertegenwoordiger van de Jongens van Don Rua over het mediationtraject met de paters Salesianen op 24 mei 2011.
30. Vijfde vergadering van de Coördinatie Commissie op 7 juni 2011.
31. Gesprek met drs. J. W. Brenninkmeijer, beoogd hoofd voor het nieuwe Meldpunt op 7 juni 2011.
32. Tweede overleg met vertegenwoordigers van slachtoffergroepen op 10 juni 2011.
33. Vergadering met bestuur Hulp & Recht op 15 juni 2011.
34. Ontmoeting met diverse hogere oversten van ordes en congregaties op 15 juni 2011.
35. Overleg met directeur Slachtofferhulp Nederland drs. H. Crielaars op 15 juni.
36. Presentatie rapportage aan het bestuur van de Konferentie Nederlandse Religieuzen op 20 juni 2011.
37. Presentatie rapportage aan de Nederlandse Bisschoppenconferentie op 21 juni 2011.

Bijlage 2

AANBEVELINGEN COMMISSIE DEETMAN

3.4. Aanbevelingen

3.4.1. *Het functioneren van de organisatie*

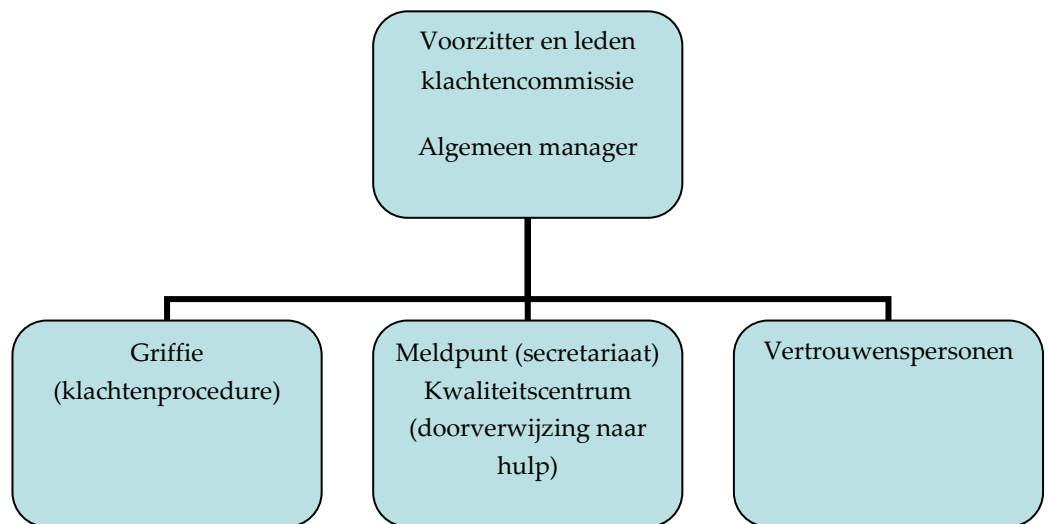
Om de organisatie beter te laten functioneren beveelt de *Onderzoekscommissie* een ingrijpende verbetering in tal van opzichten aan:

- een goed functionerende organisatie, die zo snel mogelijk (binnen één jaar) alle in behandeling zijnde klachten afdoet en voor de toekomst de klachtenprocedure verbetert en zonder haperingen laat functioneren;
- strakke protocollering;
- een uitgebreid en passend hulpaanbod waarnaar klagers met een hulpbehoefte kunnen worden doorverwezen en waarvan de (extra) kosten voor rekening van de *Rooms-Katholieke Kerk* komen;
- een klachtenprocedure die onafhankelijk functioneert en die het bestaande wantrouwen kan wegnemen;
- een regeling voor het vaststellen van schade en de schadevergoeding die de gang naar de gewone rechter niet nodig, maar wel mogelijk maakt.

Dit alles met als hoeksteen openbaarheid, ook over de wijze waarop bisschoppen en oversten omgaan met adviezen en uitspraken uit de klachtenprocedure. De *Onderzoekscommissie* stelt de volgende verbeteringen voor:

1. Een organisatie met twee gremia (met elk een eigen voorzitter en een eigen ambtelijk apparaat) werkt verlamdend en verwarrend. De organisatie kan bestaan uit een klachtencommissie (thans de BAC), een meldpunt, een griffie ter ondersteuning van de klachtencommissie en een professioneel kwaliteitscentrum dat voor klagers met een hulpbehoefte op deskundige wijze kan doorverwijzen naar de juiste hulpinstantie.
2. Voorzitter, bestuursleden en medewerkers van de klachtencommissie worden op voordracht van de klachtencommissie benoemd door de bisschoppenconferentie en de KNR. Bij de selectie hebben criteria ontleend aan deskundigheid voorrang boven katholieke verbondenheid. Ook niet-katholieken kunnen worden benoemd tot voorzitter en leden van het bestuur, medewerkers en de klachtencommissie.
3. De klachtencommissie kent naast een onafhankelijk voorzitter leden met deskundigheid op bestuurlijk en juridisch gebied (zittende en staande rechtelijke macht), op het terrein van slachtofferhulp, van tweede en derdelijns geestelijke gezondheidszorg en van werkgeschiktheid en reïntegratie.
4. De klachtencommissie doet jaarlijks verslag aan de bisschoppenconferentie en de KNR in een openbaar jaarverslag waarin de bij de werving en voordracht van leden en medewerkers gebruikte criteria worden gemeld. Ook bevat het jaarverslag een geanonimiseerde opgave van meldingen, ontvangen en behandelde klachten, adviezen en een overzicht van de wijze van afdoening van de adviezen door bisschoppen en oversten.

5. De voorzitter van de klachtencommissie wordt bijgestaan door een algemeen manager die ambtelijk verantwoordelijk is voor het functioneren van:
- het meldpunt, dat elke melder wijst op alle mogelijkheden van de behandeling van een melding (aangifte, klachtprocedure, informele behandeling van de klacht etc). Het meldpunt zorgt voor de registratie van meldingen en klachten;
 - de toewijzing van – indien gewenst – vertrouwenspersonen en – bij klachten - juridisch adviseurs;
 - het kwaliteitscentrum voor de doorverwijzing naar de juiste hulp aan klagers met een hulpbehoefte;
 - de griffie die belast is met de voorbereiding van zittingen van de klachtencommissie. De griffie heeft ook als taak de bekendmaking van geanonimiseerde uitspraken en adviezen, evaluaties en andere vormen van verantwoording;

6. De instelling wordt in staat gesteld tot het uitvoeren van al haar statutaire taken. Dit betekent dat hiervoor voldoende financiële middelen ter beschikking worden gesteld.

3.4.2. Klachtprocedure

1. Adviezen van de klachtencommissie worden geanonimiseerd openbaar. Bisschoppen en oversten zijn verplicht bij hen bekend geworden voorvallen van seksueel misbruik te melden bij de klachtencommissie en gelet op de taak van de klachtencommissie ook voorvallen van seksueel misbruik van volwassenen. Bij het vermoeden van een niet-verjaard strafbaar feit (zoals verkrachting) moet altijd aangifte worden gedaan of wordt (in alle andere gevallen) contact opgenomen met het *Openbaar Ministerie*.
2. Uitspraken en adviezen van de klachtencommissie worden geanonimiseerd opgenomen in het jaarverslag en (ook op internet) gepubliceerd. Dat geldt ook voor het besluit van de bisschop of hogere overste over de wijze waarop hij het advies uitvoert.

- De bisschop of hogere overste geeft aan klager aan welke middelen van beroep tegen zijn beslissing open staan. Onderscheid moet worden gemaakt tussen de klachtenprocedure en vervolgens de tuchtrechtelijke afdoening: bisschop of overste geven binnen een bepaalde termijn aan de klachtencommissie en de klager, maar ook publiekelijk (ook op internet) gemotiveerd aan of en zo ja in welke mate hij/zij opvolging geeft aan het advies van de klachtencommissie.
3. De klachtprocedure zelf vraagt ook om verbetering of in ieder geval verduidelijking. Bij het vermoeden van een niet-verjaard strafbaar feit neemt de voorzitter van de klachtencommissie contact op met het *Openbaar Ministerie*.
 4. Klagers wordt nadrukkelijk vooraf de keuze voorgelegd of ze al dan niet in aanwezigheid van de aangeklaagde ter zitting van de klachtencommissie willen verschijnen. De commissie heeft overigens niet de indruk dat de klachtencommissie hiermee in het algemeen onverstandig omgaat, maar de huidige tekst van de procedure kan aanleiding zijn te veronderstellen dat deze keuze er niet is en een beroep op een uitzondering moet worden gedaan als men niet in aanwezigheid van aangeklaagde wil worden gehoord. Dit kan – zo is gebleken – tot pijnlijke misverstanden leiden.
 5. Klagers wordt nadrukkelijker dan thans het geval is gewezen op meer informele manieren om hun klacht, bij voorbeeld door bemiddeling of een informele aanpak, tot een voor alle betrokkenen bevredigende oplossing te brengen.
 6. Elk jaar laat de klachtencommissie *zichzelf* extern en onafhankelijk evalueren. Voorts wordt in deze evaluatie nadrukkelijk betrokken de uitvoering van de adviezen door bisschoppen en hogere oversten. De evaluatie wordt (ook op internet) gepubliceerd. De evaluatie spitst zich toe op de vraag of en zo ja bij gegrond verklaarde klachten disciplinaire straffen zijn genomen en hoe dergelijke besluiten zich verhouden tot de in de adviezen gedane aanbevelingen. De eerste evaluatie heeft betrekking op het jaar 2010.
 7. De klachtencommissie is statutair adviseur van de bisschoppenconferentie. Elk jaar bespreekt de klachtencommissie met de bisschoppenconferentie en de KNR:
 - jaarverslag
 - ondersteuningsbehoefte
 - meta-thema's uit klachten en adviezen voortvloeiend

3.4.3. Hulpverlening

1. Voor de hulpverlening wordt binnen *Hulp & Recht* een Kwaliteitscentrum Hulpverlening Seksueel Misbruik in de Rooms-Katholieke Kerk opgericht. Dit centrum bestaat uit een aantal professionals, consultants die goed zijn ingevoerd in het aanbod van hulpverlening in praktische zin, eerste, tweede en derdelijns geestelijke gezondheidszorg (zie 2.4. en bijlage 2).

Dit centrum faciliteert slachtoffergroepen en maakt groepsgesprekken voor lotgenoten mogelijk. Ook wijst dit centrum familieleden van slachtoffers de weg naar hulpinstanties.

2. Zo nodig kan vanuit dit centrum worden verwezen naar pastorale zorg. Dit centrum organiseert de inzet van vertrouwenspersonen en de ondersteuning van slachtoffers in de afzonderlijke bisdommen. Om van deze hulpverlening gebruik te kunnen maken moet sprake zijn van een klacht, met uitzondering in die gevallen dat wordt verwezen naar pastorale zorg.
3. Het Kwaliteitscentrum sluit zich aan bij platforms en kenniscentra waar wordt nagedacht over hulp aan slachtoffers van seksueel misbruik.

3.4.4. *Jaarlijkse evaluatie*

Het functioneren van vertrouwenspersonen en van juridische adviseurs wordt geëvalueerd. Voor beide functies worden functieprofielen en taakomschrijvingen opgesteld.

Voor vertrouwenspersonen en juridische adviseurs geldt dat ze deskundig zijn en dat hun geloof geen doorslaggevend selectie criterium is.

- #### 3.4.5. De naam *Hulp & Recht* zorgt voor verwarring en misverstanden. *Hulp & Recht* is geen hulporganisatie en biedt geen recht. Een betere benaming wordt gekozen.

3.4.6. *Regeling voor financiële genoegdoening* *Algemeen*

In 2010 (tot 23 november jl) heeft *Hulp & Recht* 1799 meldingen over (seksueel) misbruik ontvangen. Zo'n 210 melders hebben een klacht ingediend (in totaal 241 klachten).¹⁴⁶ Deze klachten doorlopen de klachtenprocedure en de BAC/klachtencommissie doet na behandeling van deze klachten een uitspraak over het al dan niet gegrond zijn van de klachten. Als klachten gegrond worden verklaard zijn de feiten en omstandigheden vastgesteld en vormen die geen punt van discussie meer bij de vaststelling van eventuele schade. De huidige BAC kan in 2011 200 klachten behandelen.

¹⁴⁶ *Hulp & Recht* maakt onderscheid tussen een melding en een klacht. Iemand kan seksueel misbruik melden en eventueel enkele gesprekken met een vertrouwenspersoon voeren en daar blijft het dan bij. Een melding kan overgaan naar/in een klacht, waarvoor een klaagschrift wordt opgesteld, als een melder een onderzoek wil laten instellen naar de gemelde handelingen.

Dit betekent dat eind 2011/begin 2012 van de nu ingediende 241 klachten bekend is of ze gegrond dan wel ongegrond zijn verklaard.

Verjaring

Vermoedelijk betreffen de meeste klachten die nu in behandeling zijn gebeurtenissen die verjaard zijn.

1. In geval van een bewezen verklaarde onrechtmatige daad is schadevergoeding een juridische consequentie. Als een dergelijke civielrechtelijke vordering zal blijken te zijn verjaard, dan zal - zo stelt de *Onderzoekscommissie* voor - een beroep op verjaring niet leidend zijn bij het antwoord van de *Rooms-Katholieke Kerk* op de vraag of de Kerk overgaat/moet overgaan op betaling van schadevergoeding en/of compensatie anderszins. Het betalen van een schadevergoeding en/of compensatie anderszins na verjaring kan juridisch gekwalificeerd worden als het voldoen aan een natuurlijke verbintenis.
2. Hiermee staat het -juridische - probleem van verjaring financiële genoegdoening niet meer in de weg. De *Onderzoekscommissie* beveelt bisschoppen en hogere oversten aan om verantwoordelijkheid te nemen voor het door seksueel misbruik veroorzaakte en bij velen aangedane leed en daarom bij de vraag naar (financiële) compensatie een beroep op verjaring niet leidend te laten zijn.

Commissie-Lindenbergh

De *Onderzoekscommissie* dringt erop aan dat de *commissie-Lindenbergh* zo spoedig mogelijk voor alle geledingen binnen de *Rooms-Katholieke Kerk* (bisdommen, ordes, congregaties) aanbevelingen doet voor de wijze van afhandeling van schadevergoeding en compensatie. Voor de *Onderzoekscommissie* is het - in het belang van klagers die schadevergoeding en compensatie vragen - denkbaar dat aan deze klagers een collectieve regeling wordt aangeboden. Binnen een dergelijke collectieve regeling zou naar gelang de ernst van de gegrond verklaarde klacht kunnen worden gekozen voor een differentiatie, zodat met de individuele verschillen en belangen rekening kan worden gehouden. In de klachtenprocedure van *Hulp & Recht* zijn onafhankelijke commissies voorzien (artikel 19, lid 4) die zouden kunnen vaststellen hoe de klagers op deze wijze zouden kunnen worden ingedeeld.

Voor individuele klagers die schadevergoeding en compensatie vragen én die niet akkoord zijn met wat hen in een collectieve regeling wordt aangeboden staat de mogelijkheid van de weg naar de rechter open.

Niet-verjaarde zaken

Er zijn ook niet-verjaarde zaken waarover gemeld is of waarover een klacht is ingediend.

De *Onderzoekscommissie* dringt erop aan om zo spoedig mogelijk aangifte te doen. Als dit leidt tot een strafrechtelijke vervolging en rechtszaak, kan de uitspraak worden gebruikt voor een individuele afdoening van schadevergoeding en compensatie.

3.4.7. *Registratie van melden en klachten bij Hulp & Recht*

De instelling heeft - met inachtneming van de bepalingen van de Wet Bescherming Persoonsgegevens - een schat aan informatie verzameld die niet verloren mag gaan.

3.4.8. *Positie binnen de Rooms-Katholieke Kerk*

De bisschoppenconferentie en KNR leggen op uiterlijk 1 juli 2011 aan de *Onderzoekscommissie* een verslag voor. Hierin geven ze aan of en zo ja, op welke wijze zij deze aanbevelingen hebben overgenomen en uitgevoerd.

Aan de hand hiervan zal de *Onderzoekscommissie* in haar eindrapportage voorstellen doen voor de positionering van *Hulp & Recht* als kerkelijke instelling of als zelfstandige stichting.

3.4.9. De *Onderzoekscommissie* dringt er bij bisschoppen en hogere oversten op aan om eensgezind en slagvaardig de over te nemen aanbevelingen uit te voeren.